

Gümrük ve İnhisarlar Vekâleti Kuruluş ve Görevleri hakkındaki 2825 sayılı Kanuna bâzı maddeler eklenmesine ve Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağı (1) sayılı cetvelin Gümrük ve İnhisarlar Vekâleti kısmındaki kadrolarla ek tadillerinde değışiklik yapılmasına dair kanun lâyihası ve Gümrük ve İnhisarlar ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/806)

T. C.

Başvekâlet

Muamelât Umum Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71/2761, 6-752

9 . III . 1954

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Gümrük ve İnhisarlar Vekâleti Kuruluş ve Görevleri hakkındaki 2825 sayılı Kanuna bâzı maddeler eklenmesine ve Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağı (1) sayılı cetvelin Gümrük ve İnhisarlar Vekâleti kısmındaki kadrolarla ek ve tadillerinde değışiklik yapılması hakkında Gümrük ve İnhisarlar Vekâletince hazırlanan ve İera Vekilleri Heyetince 4 . 3 . 1954 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun lâyihasının esbabı mucibe ve ilişkileriyle birlikte sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil

A. Menderes

Gümrük ve İnhisarlar Vekâleti Kuruluş ve Görevleri hakkındaki 2825 sayılı Kanuna bâzı maddeler eklenmesine ve Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağı (1) sayılı cetvelin Gümrük ve İnhisarlar Vekâleti kısmındaki kadrolarla ek ve tadillerinde değışiklik yapılmasına dair kanun lâyihasının mucip sebepleri

1929 senesinde meriyete girmiş bulunan 1499 sayılı Gümrük İthalât Umumi Tarifemizin zaman geçtikçe gerek millî ekonomimizde husule gelen büyük tahavvül ve gerekse beynelmilel temaslarımızın inkişafı karşısında icap ve talepleri lâyık ve veçhile karşılamadığı görülerek zaman zaman tadili cihetine gidilmiş ve bu suretle eksiklikleri tamamlanmak istenilmiştir.

Ancak spesifik esasa dayanan ve tatbiki itibariyle kısmen metodik olmakla beraber lâzımgelen süpleşi gösteremiyerek dünya eşya fiyatlarında vukua gelen ehemmiyetli artışları takipten uzakta kalan ve bu suretle kendisinden beklenen hâmi ve malî karakteri temin edemediği gibi harioî ticaret istatistiklerinin mukayesesesine de imkân vermeyen 1499 sayılı Gümrük İthalât Umumi Tarifemizin âcilen tadili ihtiyacı İkinci Cihan Harbinden evvel hissedilmiş ve mülga Milletler Cemiyetinin hazırlamış olduğu müşterek Nomanklâtür esas tutularak o zamanın ihtiyaç ve icaplarına uyan bir Gümrük tarifesi hazırlanarak Yüksek Meclise sunulmuş ise de, harb içinde bulunulması ve ileriki ihtiyaçların ve dünya fiyat ve kıymetlerinin ne dereceye kadar yükselebileceğinin tahmini mümkün olmaması sebebiyle bundan sarfınazar edilmiş ve bu iş harb sonrasına talik edilmişti.

İkinci Cihan Harbinden sonra iktisadi sahada kalkınmada büyük rol oynadığı şüphesiz bulunan

Milletlerarası ticaretin inkişafı ve bu gaye ile milletlerarasında yapılması zaruri olan ticaret anlaşmalarının her memleketin menfaatlerine uygun bir şekilde tanzimi esas olduğundan bu ihtiyacı şiddetle hisseden Avrupa Devletleri her şeyden önce kendi Gümrük Tarifelerinin tertip ve tasnif itibariyle müşterek esaslara bağlanmasını ve bir taraftan da ticaretin inkişafında ve yerli sanayiinin himayesinde faydadan ziyade zararı dokunan spesifik tarife yerine kıymet esasına dayanan bir tarifenin kabulünü uygun görmüşler ve bu maksatla salâhiyetli kıldıkları müte-hassısları tarafından Brüksel'de 1947 senesinden beri yapılan çalışmalar sonunda hazırlanan müşterek Gümrük Tarifelerini ve Gümrük Vergisine esas olan kıymet tarifini 15 . XII . 1950 tarihinde akdolunan iki mukavele ile karar altına almışlardır.

Memleketimizin bir taraftan sınaî ve zirai sahadaki hamleli kalkınmasında ve diğer taraftan diğer memleketlerle olan dış ticaretimizin inkişafında spesifik tarifeden ziyade kıymet esasına dayanan bir Gümrük Tarifelerinin tesirli rol oynayacağı kanaatine varan Hükümetimiz halen yürürlükte bulunan ve spesifik esasa dayanan ve yukarıda mahzurları belirtilen Gümrük Tarifemizin birçok memleketlerde olduğu gibi kıymet esasına ve aynı zamanda Brüksel'de hazırlanan müşterek Gümrük Tarife cetvelinin tertip ve tasniflerine göre değiştirilmesini uygun görmüş ve bu maksatla hazırlanan kanun lâyihası için Yüksek Meclise sunulmuş ve kanunîyet kesbetmiştir.

Mezkûr kanuna ekli olarak takdim edilmiş bulunan yeni Gümrük Tarifesi tertip ve tasnif itibariyle halen yürürlükte bulunan spesifik tarifeden tamamen ayrı bir karakter taşımaktadır. Diğer taraftan Gümrük Vergisi matrahı da eşya kıymetlerine göre tesis edilmiş bulunmaktadır.

1929 senesinden beri yürürlükte bulunan mevcut tarifemizle ünsiyet peyda etmiş olan Gümrük âmir ve memurlarının yeni tarifeyi kendisinden beklenen faydaları temin edecek şekilde tatbik edebilmeleri ve bu arada âzası bulunduğumuz (Gümrük İş Birliği Konseyi)nin hazırlamakta bulunduğu müşterek Tarife ve Kıymet izahnamelerine ve bunların her memlekette yeknesak bir şekilde tatbikını temin bakımından zaman zaman alınacak olan karar ve tavsiyelere uygun iş görebilmeleri bu memurların mesleki bilgileri derecesinde umumi hukuk ve iktisat kültürü ile ve bu arada bilhassa yabancı dillere vukufu ile kabil bulunmaktadır.

Bu sebeple bugüne kadar esaslı bir tadil görmemiş olan Gümrük ve İnhisarlar Vekâleti Teşkilât Kanununun bu hususları temin edecek şekilde değiştirilmesi zaruri görülmüş ve hazırlanan ekli kanun lâyihası Yüksek Meclisinize sunulmuştur.

Ayrıca :

1. Vilâyet Teşkilât Kanununda memurların unvan, derecelerine göre tâyinlerinin müşterek karar veya vekil tarafından yapılacağı hakkında bir hüküm mevcut bulunmadığından bu hususun mümasili teşkilât kanunlarında olduğu gibi bir esasa bağlanması lüzumlu görülmüş, dördüncü ve daha yukarı derecedeki memurlarla müfettişlerin müşterek kararlar ve bunlar haricinde kalanların da vekil tarafından tâyinlerinin yapılması derpiş edilerek kanuna bu madde ilâve edilmiştir.

2. Diğer teşkilâtlarda yer almış bulunan ve aynı mahiyette vazife gören para ve kıymetleri ellerinde tutan memurların kasa tazminatından istifade ettirilmesi bu husustaki vahdeti temin bakımından zaruri görülmüş ve bu maksatla kanuna hüküm konulmuştur.

Gümrük ve İnhisarlar Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

G. ve İnh. Encümeni

Esas No : 1/806

Karar No : 14

10 . III . 1954

Yüksek Reisliğe

Komisionumuza havale olunan, (Gümrük ve İnhisarlar Vekâleti Kuruluş ve Görevleri hakkındaki 2825 sayılı Kanuna bâzı maddeler eklenmesine ve Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Gümrük ve İnhisarlar Vekâleti kısmındaki kadrolarla ek ve tadillerinde değişiklik yapılmasına dair kanun lâyihası) Hükümet mümessillerinin de iştirakiyle müzakere edildi;

Netice : Gümrük tarifelerinin spesifik nizamdan ad valorem nizamına geçişini tazammun eden kanunun Büyük Millet Meclisince kabul edilmesi teşkilâtta bâzı değişiklikleri zaruri kılmış olmakla tasarıdaki ahkâm icaplarına uygun görüldüğünden aynen kabulüne ittifakla karar verilmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Encümenine tevdi olunmak üzere Reisliğe sunulur.

G. ve İnh. Encümeni	Bu mazbata muharri
Reisi	riri
Trabzon	Samsun
M. Goloğlu	H. Uzer
Kâtip	Edirne
Yozgad	M. Enginün
H. Üçöz	Malatya
Afyon Karahisar	H. Doğan
B. Oynaganlı	
İmzada bulunamadı	
Samsun	Tokad
H. F. Ustaoglu	S. Atanç
Tokad	Yozgad
M. Özdemir	H. Tatlıoğlu

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe Encümeni

Esas No. 1/806

Karar No. 189

10 . III . 1954

Yüksek Reisliğe

Gümrük ve İnhisarlar Vekâleti Kuruluş ve Görevleri hakkındaki 2825 sayılı Kanuna bâzı maddeler eklenmesine ve Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Gümrük ve İnhisarlar Vekâleti kısmındaki kadrolarla ek ve tâdillerinde değişiklik yapılması hakkında Gümrük ve İnhisarlar Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince Yüksek Meclise arzı kararlaştırılıp Başvekâletin 9 . III . 1954 tarihli ve 6/752 sayılı tezkeresiyle gönderilen kanun lâyihası Gümrük ve İnhisarlar Encümeni mazbatasıyla birlikte encümenimize havale edil-

miş olmakla Maliye ve Gümrük ve İnhisarlar Vekâletleri mümessilleri hazır oldukları halde tetkik ve müzakere edildi.

Kanun lâyihası; gerekçesinde de tafsilen arz ve izah edildiği üzere kıymet esasına istinadeden ve 6290 sayılı Kanunla kabul buyurulan yeni Gümrük Târifesi Kanununun 7 Haziran 1954 tarihinde yürürlüğe girmesi dolayısıyla bu yeni sistemin tatbikından mütevellit hizmetlerin lâyikeyle ifasını temin maksadiyle gereken kadroların ilâvesini istihdaf etmektedir.

Lâyihayı bidayeten Gümrük ve İnhisarlar Encümeni tetkik ve aynen kabul etmiştir.

Encümenimizde cereyan eden müzakerelerden sonra maddelerin görüşülmesine geçilmiş ve lâyihanın 1, 2 ve 3 ncü maddeleri ile muvakkat madde Hükümetin teklifi veçhile aynen 4 ncü maddesi şeklen değiştirilmek suretiyle ve 5 nci maddesi ise yine Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

Lâyihanın birinci maddesine merbut bir sayılı cetvelde yazılı merkez teşkilâtındaki Zatişleri Müdürlüğü kadro maaşı (90) liraya çıkarılmak suretiyle bu cetvel Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

Lâyiha, tercihan ve müstacelen görüşülmesi temennisiyle Umumi Heyetin tasvibine arz edil-

mek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis	Bu Mazbata M.	
Rize	Rize	
<i>I. Akçal</i>	<i>O. Kavrakoğlu</i>	
Kâtip		
Siird	Gazianteb	Giresun
<i>B. Erden</i>	<i>E. Cenani</i>	<i>M. Şener</i>
İstanbul	İzmir	İzmir
<i>F. Sayımer</i>	<i>B. Bilgin</i>	<i>T. Gürerk</i>
Kastamonu	Konya	Muğla
<i>H. Türe</i>	<i>M. A Ülgen</i>	<i>N. Özsan</i>
Ordu	Siird	Trabzon
<i>R. Aksoy</i>	<i>M. D. Süalp</i>	<i>S. F. Kalaycıoğlu</i>
Zonguldak		Diyarbakır
<i>H. Balık</i>		<i>M. İkinci</i>

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Gümrük ve İnhisarlar Vekâleti Kuruluş ve Görevleri hakkındaki 2825 sayılı Kanuna bâzı maddeler eklenmesine ve Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Gümrük ve İnhisarlar Vekâleti kısmındaki kadrolarla ek ve tadillerinde değişiklik yapılmasına dair kanun lâyihası

MADDE 1. — 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile 3711 sayılı Kanuna bağlı cetvellerin Gümrük ve İnhisarlar Vekâleti kısmında ve 4607 sayılı Kanuna bağlı (2) sayılı cetvelde gösterilen kadrolar kaldırılmış ve yerlerine bu kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde gösterilen kadrolar konulmuştur.

MADDE 2. — Gümrük ve İnhisarlar Vekâleti Teşkilât ve Vazifeleri hakkındaki 2825 sayılı Kanuna aşağıdaki madde eklenmiştir.

Gümrük ve İnhisarlar Vekâleti Kuruluşundaki merkez ve iller memurlarından kadroları dördüncü ve daha yukarı derecede bulunanlarla müfettişlerin tâyinleri, Başvekille Gümrük ve İnhisarlar Vekilinin müşterek kararı ile bunların dışında kalan diğer memurların tâyinleri de Gümrük ve İnhisarlar Vekili tarafından yapılır.

MADDE 3. — Gümrük ve İnhisarlar Vekâleti Teşkilâtındaki veznedarlara her ay aylık

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Gümrük ve İnhisarlar Vekâleti Kuruluş ve Görevleri hakkındaki 2825 sayılı Kanuna bâzı maddeler eklenmesine ve Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Gümrük ve İnhisarlar Vekâleti kısmındaki kadrolarla ek ve tadillerinde değişiklik yapılmasına dair kanun lâyihası

MADDE 1. — Hükümetin birinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Hükümetin ikinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Hükümetin üçüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

IIü.

B. E.

tutarının % 15 - 25 ine kadar kasa tazminatı verilebilir.

MUVAKKAT MADDE — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte memur bulunanlardan kadro, aylık ve unvanları değiştirilmemiş olanların yeniden tâyinlerine kuzum kalmadan aylıklarının verilmesine devam olunur.

MADDE 4. — Bu kanun 2. IV. 1954 tarihinden itibaren meriyete girer.

MADDE 5. — Bu kanun hükümlerini icra-ya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

Başvekil	Devlet Vekili	Devlet Vekili
A. Menderes		C. Yardımcı
Adliye Vekili	Millî Müdafaa Vekili	
O. Ş. Çiçekdağ	K. Yılmaz	
Dahiliye Vekili	Hariciye Vekili	
E. Menderes	F. Köprülü	
Maliye Vekili	Maarif Vekili	
H. Polatkan	R. S. Burçak	
Nafia Vekili	İkt. ve Ticaret Vekili	
K. Zeytinoglu	F. Çelikbaş	
Sih. ve İç. Mua. Vekili	Güm. ve İnh. Vekili	
Dr. E. H. Üstündağ		
Ziraat Vekili	Münakalât Vekili	
N. Ökmen	Y. Üresin	
Çalışma Vekili	İşletmeler Vekili	
H. Erkmen	S. Yırcalı	

MUVAKKAT MADDE — Hükümetin muvakkat maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Bu kanun neşri tarihini takibeden ay başından itibaren mer'idir.

MADDE 5. — Hükümetin beşinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hükümetin teklifine bağlı cetveller

[1] SAYILI CETVEL

Gümrük ve İnhisarlar Vekâleti merkez memurları

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maas	D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maas
2	Müsteşar	1	125				
	<i>Hususi Kalem Müdürlüğü</i>				<i>Tarife Şubesi Müdürlüğü</i>		
6	Müdür	1	70	5	Müdür	1	80
8	Evrak masa âmiri	1	50	6	İkinci müdür	1	70
10	Mümeyyiz	1	35	7	Müdür muavini	1	60
11	Tetkik memuru	2	30	6	Uzman	3	70
12	Memur	1	25	7	» (İhtisas yeri)	3	60
13	»	2	20	8	Müze âmiri	1	50
	<i>Hukuk Müşavirliği</i>			9	Şef	1	40
3	Hukuk müşaviri	1	100	10	»	1	35
6	Müşavir muavini	1	70	11	Memur	1	30
9	Şef	1	40	12	»	2	25
10	Mümeyyiz	1	35		<i>Kıymet Şubesi Müdürlüğü</i>		
12	Memur	1	25	5	Müdür	1	80
	<i>Teftiş Heyeti</i>			6	Uzman	4	70
3	Reis	1	100	7	» (İhtisas yeri)	4	60
4	Başmüfettiş	2	90	8	Kısım âmiri	1	50
5	Birinci sınıf müfettiş	5	80	9	Şef	2	40
6	İkinci » »	7	70	10	»	3	35
7	Üçüncü » »	7	60	11	Memur	4	30
8	Dördüncü » »	7	50	12	»	2	25
9	Beşinci » »	7	40		<i>Gümrük İşleri Müdürlüğü</i>		
10	Müfettiş muavini	7	35	5	Müdür	1	80
	<i>Teftiş Heyeti Kalemî</i>			6	İkinci Müdür	1	70
8	Raportör	1	50	7	Müdür muavini	1	60
10	Şef	1	35	8	Kısım âmiri	4	50
11	Memur	1	30	9	Şef	2	40
12	»	1	25	10	»	3	35
	<i>Gümrükler Umum Müdürlüğü</i>			11	Memur	6	30
3	Umum müdür	1	100	12	»	4	25
4	Müşavir	4	90	6	Raportör	4	70
5	»	2	80	7	» (İhtisas yeri)	4	60
4	Mütercim	1	90		<i>Kontrol Şubesi Müdürlüğü</i>		
				5	Müdür	1	80
				6	İkinci müdür	1	70
				6	Uzman	4	70
				7	Uzman (İhtisas yeri)	12	60

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maas	D.	Memuriyet Nev'i	Aded	Maas
7	Raportör	5	60	13	Memur	2	20
8	Kısım âmiri	5	50				
9	Şef	10	40		<i>Neşir İşleri Şubesi</i>		
11	Memur	28	30	6	Mütercim	1	70
12	»	23	25	7	Raportör	1	60
13	»	5	20	8	Kütüphane âmiri	1	50
	<i>Ekonomik İşleri Müdürlüğü</i>				<i>Levazım Müdürlüğü</i>		
5	Müdür	1	80	6	Müdür	1	70
7	Müdür muavini	1	60	8	Müdür muavini	1	50
9	Şef	2	40	9	Ayniyat Muhasibi	1	40
11	Memur	4	30	10	Mümeyyiz	1	35
12	»	2	25	11	Memur [1]	5	30
13	»	4	20	12	Memur [1]	5	25
	<i>Zatışleri Müdürlüğü</i>			13	Memur	5	20
5	Müdür	1	80		[2]		
7	Müdür muavini	1	60				
8	Kısım âmiri	1	50				
9	Şef	1	40				
10	Mümeyyiz	3	35				
11	Tetkik memuru	8	30				
12	Memur	7	25				

[1] Bu memurlardan ambar işlerinde istihdam edilenlere ambar memuru unvanı verilir.

[2] Gümrük ve İnhisarlar Vekâletince, lüzum ve icabı halinde merkez şubeleri kadroları arasında nakiller yapılabilir.

Taşra kadroları

Aded	Maaş	Memuriyet	Aded	Maaş	Memuriyet
1	100	Başmüdür	1	50	Şef
2	90	»	65	40	»
3	80	Müdür â	9	35	»
10	70	»	17	50	Başmemur
10	60	»	15	40	»
9	50	»	24	35	İdare memuru
8	60	» muavini	42	30	» »
2	50	» »	1	50	Başveznedar
1	90	Başkimyager (İhtisas yeri)	5	35	Veznedar
7	80	S. 1. Kimyager	26	30	»
9	70	S. 2. »	168	30	Memur
14	60	S. 3. » (İhtisas yeri)	153	25	»
12	80	Başuzman	85	20	»
7	70	Uzman	2	30	İhtiyat memur
39	60	» (İhtisas yeri)	57	30	Memur (Mükeffel)
3	50	Kısım âmiri	6	25	» (Mükeffel)
4	60	Raportör	65	25	Kolcu
1	50	Nümunehane memuru	142	20	»
33	50	S. 1. Muayene memuru	159	15	»
126	40	S. 2. » »	—	—	—
107	30	S. 3. » »	1450	—	—

Bütçe Encümeninin değiştirilişine bağlı cetvel

CETVEL

Merkez Teşkilâtında Zatişleri Müdürlüğü kadro maası 90 lira olarak ve diğer kısım Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.